

SAMEN
VERBINDEN

Stichting VUmc

Cancer Center Amsterdam
Jaaroverzicht 2016

Geneviève Verberk op daktuin poli VUmc CCA

Onderzoeksprojecten: 341 • Promoties: 57 • Wetenschappelijke artikelen: 920

Onderzoekers: 538 • Donaties: € 2.583.000

Deloitte Accountants B.V.

Voor identificatiedoelen.

Behorend bij controleverklaring

d.d. 13 juni 2017

Fotocollage 2016

MOOIE ACTIES VAN ÉN VOOR VUMC CCA

Medewerkers stichting VUmc CCA: v.l.n.r. Joke van Diemen, Maarten Regtuit, Yessica Denisse, Geert Kazemier en Eliane Cohen

Concert Ties Mellema levert € 2.760 op (zie pagina 7)

Sander van der Laan, voorzitter bestuur stichting VUmc CCA

Deelnemers aan de TCS Amsterdam Marathon brengen weer een schitterend bedrag bij elkaar. De uiteindelijke opbrengst bedroeg € 200.000

In twee dagen fietst Mariska Bruin van Vriezenveen naar Amsterdam. Met deze 'Tour du Lifeliner' haalt ze € 1.600 op voor VUmc CCA

Jonge leerlingen van de British School organiseren de sponsorloop 'Run a Mile' voor VUmc CCA. Opbrengst: € 1.091,75

Benefietvoorstelling 'Licht' van Youp van 't Hek levert prachtig bedrag op voor het retinoblastoomonderzoek van prof.dr. Annette Meijer

Luc Overtoom terug in Amsterdam en overhandigt een geweldige cheque aan prof.dr. Henk Verheul

VOORWOORD

Samen verbinden

Een mooier thema voor ons jaaroverzicht 2016 is niet te bedenken. Want meer dan ooit beseffen we dat alles wat we doen vanuit stichting VUmc CCA te maken heeft met 'samen verbinden'. Samen met het bestuur en de directie plannen maken voor de toekomst. Samen met de patiënt keuzes maken in de mogelijkheden voor behandeling die geboden worden. Samen met onderzoekers toewerken naar nieuwe doorbraken. Samen met duizenden atleten in Amsterdam de marathon lopen om geld in te zamelen voor een apparaat dat het onderzoek naar kanker op een hoger plan brengt. Samen met jonge, talentvolle onderzoekers kennis delen.

In ons jaaroverzicht leest u hoe al deze aspecten van samenwerking in 2016 bij elkaar zijn gekomen en succesvol zijn geweest.

Het is onze missie een doorbraak te forceren in de behandeling van kanker. De verwachting is dat in de komende jaren door vernieuwend onderzoek de levensverwachting en de kwaliteit van leven van patiënten met kanker enorm kunnen worden verbeterd. En met het oog op deze ambities en de toekomst kijken we naar de samenwerking tussen AMC en VUmc.

Samen met onze burens aan de andere kant van de Amstel zijn de handen in 2016 al ineengeslagen en er is een vergaande samenwerking opgestart binnen het onderzoek op het gebied van de oncologie.

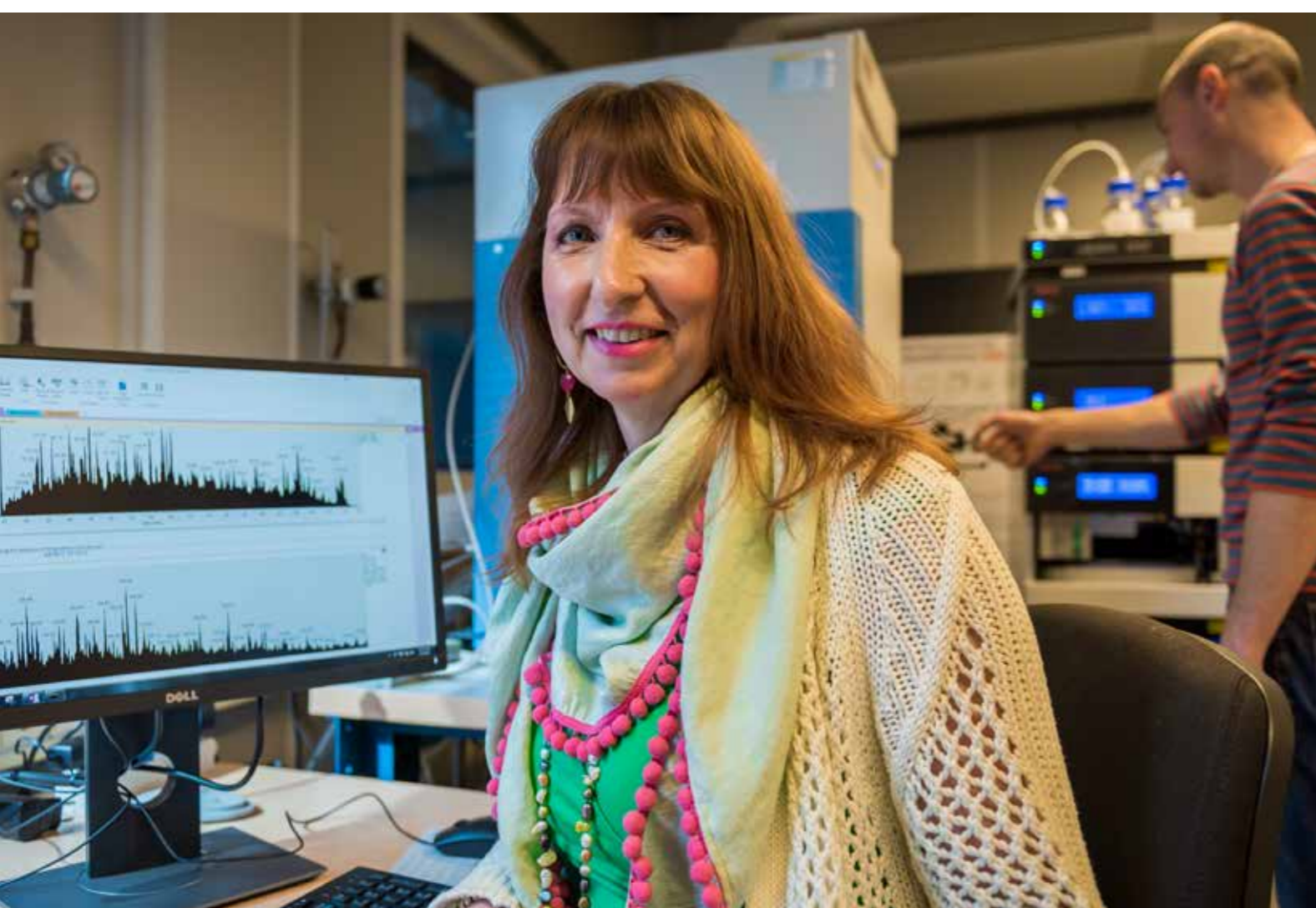
Een jaaroverzicht is om terug te kijken en daarom staan we hier met grote waardering en vriendschap stil bij het verlies van drie (oud-)bestuursleden. Samen met hun dierbaren hebben we afscheid moeten nemen van Frank Weijers, Arthur del Prado en Henk van Reeuwijk. Dit heeft een diepe indruk bij ons achtergelaten.

In 1983 introduceerde Bob Pinedo de leus 'Samen komen we verder' bij de oprichting van zijn eerste stichting. Anno 2017 wordt deze leus nog vol trots door de stichting VUmc CCA gebruikt. Want samen met u hebben we, mede dankzij uw steun aan en betrokkenheid bij de stichting VUmc CCA, in 2016 weer veel mooie en belangrijke stappen kunnen zetten. Heel veel dank daarvoor.

Sander van der Laan,
voorzitter bestuur stichting VUmc CCA

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 13 juni 2017

De vingerafdruk van een kankercel

Connie Jimenez bij de massaspectrometer

Met steun van marathonlopers en van de Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek (NWO) kon het OncoProteomics Laboratorium van het VUmc Cancer Center Amsterdam een nieuwe massaspectrometer aanschaffen. "Het is nu al een geweldig wetenschappelijk onderzoeksinstrument. Dankzij een nieuwe meetmethode verwachten we hem in de toekomst ook in te zetten voor de diagnostiek van verschillende soorten kanker", zegt het hoofd van het laboratorium, prof. dr. Connie Jimenez.

Onverholen enthousiasme over een technisch hoogstandje is bepaald niet voorbehouden aan mannen met nieuwe auto's. Ook prof. dr. Connie Jimenez, hoogleraar Translationele OncoProteomics, is zichtbaar trots wanneer zij haar nieuwste massaspectrometer showt. De finesse van het minuscule naaldje waar het te analyseren monster uitkomt, de snelheid van de analyse, het aantal eiwitten dat het apparaat kan detecteren... ze worden geserveerd of het de pk's en acceleratie van een formule 1-wagen betreft.

Specifieke kenmerken

De dure massaspectrometer is deels aangeschaft met behulp van sponsorgeld van de TCS Amsterdam Marathon, vertelt Jimenez. "Met dit apparaat analyseren we eiwitten uit kankercellen. Door de eiwitten in twee stappen in specifieke stukken te knippen en vervolgens op grootte te sorteren, kunnen we heel precies analyseren welke eiwitten in welke hoeveelheid in een cel zitten. Daaruit kun je vervolgens een soort vingerafdruk van een cel afleiden."

Zoals alle genetische informatie van een persoon via het wetenschapsgebied van de genomics kan worden beschreven, zo wordt het onderzoek van Jimenez en haar collega's aan de eiwitten, of proteïnen, 'proteomics' genoemd. "De proteomics heeft een belangrijk voordeel boven de genomics", stelt Jimenez. "In de genen ligt het bouwplan van een cel. Dat is dus informatie waar je potentiële fouten in kunt vinden. Met proteomics kijken we naar het eigenlijke functioneren van een cel: welke eiwitten komen er daadwerkelijk in een cel voor, en wat doen ze daar? Dat is dus veel directere informatie over het functioneren of ontsporen van een cel. Bovendien kunnen we zien of er aangrijpingspunten voor medicijnen actief zijn in een kankercel."

In samenwerking met collega's van het AMC kon de groep van Jimenez al vier verschillende eiwitprofielen onderscheiden bij patiënten met darmkanker, op basis van de karakteristieken

van het tumorweefsel. "Het ene eiwitprofiel is geassocieerd met een veel slechtere prognose dan het andere. We willen de komende jaren dan ook gaan onderzoeken of die kennis over de eiwitten praktisch bruikbaar is in de diagnose van verschillende typen darmkankers in de kliniek."

Diagnose en behandeling

Eén van de eerste praktische toepassingen van onderzoek met massaspectrometrie voorziet de hoogleraar uit een ander onderzoek op het gebied van darmkanker. Jimenez: "Nu wordt er bij het bevolkingsonderzoek voor 55-plussers alleen naar bloed in de ontlasting gezocht. Samen met collega's op het Nederlands Kanker Instituut hebben wij eiwitten in de ontlasting geïdentificeerd die veel specifieker kunnen aangeven of er mogelijk sprake is van darmkanker. Ik verwacht dat die praktische toepassing van ons onderzoek over een jaar of vijf operationeel kan zijn. Op basis van ons onderzoek worden er nu antilichamen ontwikkeld die de onderscheidende eiwitten uit de ontlasting kunnen pikken."

Voor de iets verdere toekomst voorziet Jimenez nog veel meer praktische toepassingen van massaspectrometrie. "Op basis van het eiwitprofiel van een kankercel zullen we in de toekomst ook kunnen zeggen of een bepaald medicijn wel of niet zal aanslaan, of dat je het beter kunt combineren met andere medicijnen."

Nieuwe inzichten

Van haar afstuderen als bioloog, via haar promotieonderzoek, tot haar huidige aanstelling als hoogleraar, de hele carrière van Jimenez staat tot nu toe in het teken van de massaspectrometrie. "Het mooie is dat je hier op het snijvlak van scheikunde en praktische tumorbiologie kunt werken. De proteomics is een onderzoeksgebied dat volop in ontwikkeling is. Hier worden echt nieuwe inzichten geboren."

Subsidie stichting VUmc CCA fungeert als vliegwiel

Dr. Michiel Pegtel werkt sinds 2007 bij de afdeling Pathologie van VUmc CCA. In 2013 ontving hij een subsidie van € 150.000 van de stichting VUmc CCA voor zijn project met betrekking tot de ziekte van Hodgkin (een vorm van lymfeklierkanker). Eenmaal aan het woord is Pegtel niet te stuiten. Gepassioneerd vertelt hij over het mooie onderzoek waar hij bij betrokken is.

Pegtel: "Dankzij de steun van de stichting VUmc CCA zijn we, samen met de afdeling Hematologie, een zogenaamd 'proof of concept'-onderzoek gestart. De standaardbehandeling met chemotherapie voor de ziekte van Hodgkin is zeer agressief: niet alleen de tumorcellen worden aangepakt, maar ook gezonde cellen. Vooral bij jonge patiënten hebben de late effecten grote impact; jonge mannen kunnen bijvoorbeeld onvruchtbaar worden. Door nu een monster te nemen uit het bloed zijn we in staat op een simpele manier te kijken of een bepaalde behandeling werkt. We kunnen via zogenaamde exosomen (minuscule blaasjes die door tumorcellen worden uitgescheiden) in het bloed meten of een behandeling na drie kuren al werkt in plaats van na zes kuren. Is de tumor verdwenen, dan kan de arts overwegen de standaardbehandeling vroegtijdig te staken, en dat is natuurlijk vooral voor de patiënt enorm goed nieuws."

KWF-subsidie

De onderzoeksgroep van Pegtel stond na deze resultaten voor de volgende uitdaging: kan men ook na de behandeling aan de hand van de exosomen in het bloed voorspellen of de tumor terugkomt? Voor een vervolgsubsidie werd een projectvoorstel ingediend bij KWF Kankerbestrijding. "We hebben een KWF-

subsidie ontvangen van € 510.000. Dat stelt ons in staat om het onderzoek de komende vier jaar voort te zetten. En inmiddels heeft ook een farmaceut interesse getoond om via een bloedtest te gaan kijken naar de werking van een antilichaam via immuuntherapie. Het wordt spannend om te zien of deze therapie, die veel minder bijwerkingen heeft dan de standaardtherapie, gaat werken. In een klinische trial zullen patiënten deze nieuwe behandeling krijgen. Mocht de nieuwe therapie bij bepaalde patiënten onverhoopt niet werken, dan wordt teruggegrepen op de oude behandeling."

'Liquid biopsies'

Inmiddels is patent aangevraagd op de detectiemethode met behulp van exosomen. De 'liquid biopsy'-methode waar de exosomentechniek onder valt, kan in de toekomst het afnemen van weefsel vervangen. De financiering om de bloedtest voor lymfeklierkanker grondig te valideren is inmiddels rond en bij een positief resultaat zal op niet al te lange termijn een ziekenhuistest beschikbaar komen.

En het succesverhaal gaat nog verder. Pegtel: "Ons onderzoek heeft een spin-off gekregen. We gaan proberen of deze techniek ook gaat werken bij het multiple myeloom (de ziekte van Kahler). In het bloed van deze patiëntengroep

wordt gekeken of er nog kwaadaardige cellen 'zweven'. En daarvoor is het belangrijk dat we een gevoelige techniek hebben, zodat we deze zwevende cellen in een relatief vroeg stadium kunnen opsporen. Maar er is meer mogelijk. Dankzij een grote investering vanuit de stichting VUmc CCA wordt een bredere visie van verschillende afdelingen werkelijkheid in het nieuwe CCA Liquid Biopsy Center. Dit maakt het voor gedreven arts-onderzoekers van het VUmc mogelijk om ook bloedtesten te ontwikkelen voor onder andere long-, colon- en pancreascarcinoom. Onze droom is om bij iedere patiënt een automatische controle van het bloed uit te voeren, zodat we in een bloedmonster vroeg en nauwkeurig veranderingen kunnen signaleren op een patiëntvriendelijke manier."

Publicatie en presentatie

De eerste resultaten van het onderzoek en de methode zijn in november 2016 gepubliceerd in de vrij toegankelijke versie van het vooraanstaande *Journal of Clinical Investigation* (www.insight.jci.org). Dit heeft voor Pegtel geleid tot een uitnodiging voor een presentatie op het grootste oncologiecongres in Amerika. Pegtel: "Een heel grote eer. In april 2017 mocht ik tijdens het congres van de American Association for Cancer Research de resultaten presenteren van ons onderzoek. En dat allemaal dankzij de eerste financiële impuls vanuit de stichting VUmc CCA."

Michiel Pegtel

Benefietconcert voor onderzoek naar bloedtesten

Saxofonist Ties Mellema trad op 30 oktober 2016 op in het Muziekgebouw aan 't IJ, om geld op te halen voor het onderzoek naar bloedtesten voor de behandeling van kanker.

In de zomer van 2015 werd bij Mellema de ziekte van Hodgkin geconstateerd. De periode die volgde stond in het teken van chemotherapie. Sinds begin 2016 is Mellema 'schoon' en werkt hij aan zijn herstel en comeback. De opbrengst van het benefietconcert bedroeg € 2.760.

Welke dag is het vandaag?

*“Welke dag is het vandaag”, vroeg Poeh.
“Het is vandaag”, piepte Knorretje.
“Mijn lievelingsdag”, zei Poeh.*

Haar leven leiden zodat iedere dag aanvoelt als een lievelingsdag, dat werd het voornemen van Geneviève Verberk. Maar is dat mogelijk als je wordt geconfronteerd met een levensbedreigende ziekte?

“Vrijdag 14 november 2014, die dag staat in mijn geheugen gegrift. In de ochtend drink ik koffie met vriendinnen. Vroeg in de middag heb ik een afspraak met de internist. Mijn partner Marc gaat met me mee. De internist valt met de deur in huis: “Het is niet goed, je hebt een tumor in je lever die groeit vanuit de galweg.” Galwegkanker..., de omvang van die boodschap wordt me meteen duidelijk: ons leven gaat drastisch veranderen.

Enkele weken later horen we dat er geen kans op genezing is. Ik kan het bijna niet bevatten. Ik voel me best oké en nu wordt me verteld dat ik er mogelijk over een jaar niet meer zal zijn. Dat feit onder ogen zien, is zwaar. Ik ben dan ook intens verdrietig.

“Ik voel me best oké en nu wordt me verteld dat ik er mogelijk over een jaar niet meer zal zijn”

Als we thuiskomen van dat gesprek valt mijn oog op de tekst van Winnie de Poeh. Op dat moment voel ik een enorme vastberadenheid. Vastberaden om er iets moois van te maken, om te genieten van elke dag die ons samen is gegeven en om er nog zo veel mogelijk lievelingsdagen te laten zijn.

We zoeken dan ook verder naar andere mogelijkheden. In die zoektocht kruisen het VUmc en Geert Kazemier ons pad. Ik hoor de woorden van Geert Kazemier in ons eerste gesprek nog klinken: “Als jij het aandurft, wil ik je opereren.” Hij is heel duidelijk: hij gaat me niet genezen, maar mogelijk wel mijn leven verlengen. Het traject zal zwaar zijn, er is een kans dat aan het begin van de operatie zal blijken dat verder opereren zinloos is, er zijn risico's en de kans op succes is onzeker. Toch is het voor ons meteen duidelijk: hier gaan we voor.

Geert Kazemier: “Als jij het aandurft, wil ik je opereren”

De dag van de operatie breekt aan. Voor mijn dierbaren duurt deze dag heel erg lang. Weer volgt zo'n memorabel moment. Ik word wakker op de uitslaapkamer en vraag hoe laat het is. Het antwoord luidt: “Negen uur in de avond.” Negen uur 's avonds, denk ik, dat betekent dat de operatie niet vroegtijdig afgebroken is, dat betekent dat ze heel de dag geopereerd hebben, ik ben er nog. Op dat moment komt er een diep gevoel van dankbaarheid in elke vezel van mijn lijf.

De maand daaropvolgend breng ik door in het VUmc en ook in de jaren daarna vinden er geregeld opnames plaats. Het is soms best pittig. Maar ik voel me zo omringd door goede zorg dat het me lukt de rust te bewaren. Met Geert Kazemier en Babs Zonderhuis heb ik bijzonder kundige en fijne artsen getroffen in wie ik een groot vertrouwen heb. Het zijn echter niet alleen mijn behandelend artsen die maken dat ik me goed voel in het VUmc. Het hele systeem en het hele team van medewerkers dragen daaraan bij. De verpleegkundigen die, hoe druk ze het ook hebben, erin slagen een baken van rust te zijn in de ziekenhuishectic. De diëtisten en voedingsassistenten die proberen je zo goed mogelijk te laten voelen. De mensen van het patiëntenvervoer die je stemming peilen en daarop afstemmen als ze je van A naar B brengen. De secretaresses die moeite doen om afspraken zo gunstig mogelijk te plannen. En zo nog veel meer medewerkers. Ja, en natuurlijk ook het gastenverblijf. Wij wonen in het zuiden van het land en wat is het dan fijn dat mijn partner bij mij in de buurt kan blijven op momenten dat het erom spant.

Inmiddels zijn we tweeëneenhalf jaar en verschillende medische ingrepen verder. Met als belangrijkste resultaat dat ik er nog steeds ben. Dat hadden we destijds niet voor mogelijk gehouden. Als Geert Kazemier niet op ons pad was gekomen, zou dat anders zijn geweest. Ik ben hem daar zo dankbaar voor.

“Er is niet één dag geweest die alleen maar donker was”

Tja, en dan die woorden van Winnie de Poeh: ben ik daar nu in geslaagd? Het is best veel gevraagd om in een periode waarin je leven op zijn kop staat iedere dag te laten voelen als een

Geneviève Verberk

lievelingsdag. Maar naast al het verdriet, onzekerheid en pijn zijn er ook veel mooie dingen op mijn pad gekomen. Ik heb veel liefde en steun ontvangen en heb intense momenten beleefd met mijn gezin, familie en vrienden. Ik heb geleerd te leven in het nu en te genieten van wat zich aandient. Er is niet één dag geweest die alleen maar donker was. Ook op de dagen dat verdriet en pijn de boventoon voerden, was er wel een lichtpuntje. Er gebeurde altijd wel iets dat

me in positieve zin raakte, waar ik blij van werd, dat me inspireerde, dat voor afleiding zorgde of waar ik hoop van kreeg. Dus ja, mijn leven is gevuld met heel veel lievelingsdagen. Wat de toekomst brengt, dat weet ik niet. Er zal mogelijk ooit een moment komen dat de uitslagen minder goed zullen zijn, maar dat is dan en niet nu. Ik leef nu en ben gelukkig.”

CCA neXt inspireert jonge talenten tot meer

CCA neXt is in 2016 in het leven geroepen om jonge onderzoekers en klinici van het Cancer Center Amsterdam met elkaar te verbinden. Het concept is simpel: elkaar op een speelse manier leren kennen en de jonge talenten inspireren door interessante sprekers van buitenaf. Het initiatief is een schot in de roos - bij iedere bijeenkomst steken zo'n 200 onderzoekers hun knappe koppen bij elkaar met als doel verder te komen in de strijd tegen kanker.

Grote namen

Prof. dr. Geert Kazemier, directeur van stichting VUmc CCA, is een van de initiatiefnemers van CCA neXt. Hij presenteert iedere bijeenkomst samen met een PhD-student: iemand die bezig is met promotieonderzoek. Kazemier: "Het is mooi om te zien hoe enthousiast iedereen is. Iedere bijeenkomst wordt bedacht en georganiseerd door een groepje jonge onderzoekers. Zij weten immers precies wat hun collega's interessant vinden en hoe je dit het best kunt overbrengen." De behoefte aan verbinding is groot. In 2016 zijn twee bijeenkomsten georganiseerd met interessante (internationale) sprekers die vrijblijvend hun medewerking gaven aan dit mooie initiatief. Tijdens de eerste bijeenkomst wist niemand minder dan minister van Binnenlandse Zaken Ronald Plasterk – zelf oud-wetenschapper – het publiek te inspireren door te vertellen hoe je een solide onderzoeksgroep opbouwt. In juni vertelde Michael Carducci van Johns Hopkins Hospital uit Baltimore over lopende onderzoeken naar de inzet van bestaande medicijnen.

Personal branding

Onderdeel van CCA neXt zijn de zogenoemde 'elevator pitches', waarmee talentvolle onderzoekers een podium krijgen om zichzelf te presenteren. De onderzoeker die de pitch wint, ontvangt een prijs - bijvoorbeeld een 'personal branding'-pakket, met als doel de wetenschapper te trainen in het 'verkopen' van het onderzoek. Dit wordt namelijk steeds belangrijker; niet alleen voor het binnenhalen van subsidies, maar ook om media-aandacht te genereren. Else Huijbers, onderzoekster in het laboratorium medische oncologie, is een van de winnaars in 2016. In drie minuten wist zij het publiek te overtuigen met een boeiend verhaal over haar onderzoek. Kort gezegd is zij bezig een vaccin te ontwikkelen dat het eigen afweersysteem activeert om de tumorbloedvaten op te ruimen. In preklinische studies heeft ze aangetoond dat op deze manier de tumorgroei geremd kan worden. Else Huijbers: "Ik was blij verrast met de prijs. Ik heb onder andere een

mediatraining, een professionele fotoshoot en persoonlijk advies van een LinkedIn-consultant gekregen. Voor mij is jezelf verkopen belangrijk, want een onderzoeker in de huidige tijd van internet en social media is allang niet meer een persoon in een achterkamertje verzonken in de boeken. Om iets voor anderen te kunnen betekenen moet je aan je medemensen duidelijk kunnen vertellen wat je passie is. En onderzoek doen, ja, dat is mijn passie!"

Ronald Plasterk

Een hele marathon voor het goede doel

Marieke Schutte, manager interne communicatie VUmc, is een hardloper. "Even lekker mijn hoofd leegmaken na het werk. Heerlijk! En als ik dan toch loop, haal ik graag geld op voor het goede doel: VUmc CCA." In oktober 2016 liep ze de hele marathon. Ze haalde in haar eentje ruim € 1.300 op voor de massaspectrometer, een belangrijk instrument voor kankeronderzoek.

Aardig zijn voor mensen

Samen met zijn vader Ger en broer Martijn zwaait Patrick Koopman de scepter in het Frans Otten Stadion. Tijdens de TCS Amsterdam Marathon worden de lopers van VUmc CCA hier gastvrij ontvangen. Patrick vertelt: "Wij hebben van huis uit meegekregen dat het heel belangrijk is om iets voor je medemens te doen, dat je respect hebt voor elkaar en vooral dat je goed voor elkaar moet zorgen."

Hoe hecht de familie is, werd eens te meer duidelijk toen vader Ger de diagnose 'myelodysplastisch syndroom' (MDS) kreeg. MDS wordt ook wel 'myelodysplasie' genoemd en staat voor een groep van beenmergstoringen waarbij de productie van bloedcellen ernstig is verstoord.

Ger werd patiënt op de afdeling Hematologie van VUmc CCA en onderging een stamceltransplantatie. "We zijn vol vertrouwen het behandlungsproces ingegaan. Samen met de familie. Maar ook samen met de mensen in het ziekenhuis", vertelt Patrick. "Tijdens een van de bezoeken van mijn vader aan de polikliniek kwam hij in gesprek met Joke van Diemen van de stichting VUmc CCA. Zij vertelde over de TCS Amsterdam Marathon en dat VUmc CCA daarvan het officiële goede doel is. Ger vertelde over het Frans Otten Stadion, dat op een steenworp afstand van VUmc ligt. En toen was voor hem het optelsommetje meteen gemaakt. Want waarom niet gastvrijheid bieden aan de organisatie die al zo veel voor hem deed?"

Ger Koopman en zijn echtgenote

Sinds 2015 maken de lopers van VUmc CCA tijdens de TCS Amsterdam Marathon dankbaar gebruik van de faciliteiten binnen het Frans Otten Stadion.

Het gastvrije onthaal met koffie en thee is heel fijn, maar vooral van de warme douche na afloop wordt dankbaar gebruik gemaakt. Patrick: "We hebben een mooie relatie met elkaar opgebouwd en er is wederzijdse betrokkenheid en waardering voor elkaars werk. Het is vreselijk dat mijn vader ziek is geworden, maar het is goed om te zien dat daar ook een mooie samenwerking met VUmc CCA uit is voortgekomen. We zijn er dan ook trots op dat we dit voor VUmc CCA kunnen én mogen doen."

En hoe gaat het nu met Ger, is uiteraard de laatste vraag. "De behandelingen zijn gelukkig achter de rug, maar het is een zware periode geweest. En het herstel gaat langzamer dan hij wil. Maar één ding staat vast: in 2017 is hij in het Frans Otten Stadion aanwezig om samen met onze medewerkers de CCA-lopers in de watten te leggen."

"Afhaken kwam niet in me op. Ook niet toen ik hier en daar pijnjes voelde en helemaal stuk zat. Ik kon toch moeilijk mijn sponsoren teleurstellen? Als een mantra repeteerde ik namen van dierbaren die kanker hebben: 'ik loop voor jou, ik loop voor jou' – op het ritme van mijn stappen. Iedereen kan zomaar uit het niets kanker krijgen. En het overkomt zoveel mensen. Maar ik zie dat door onderzoek grote stappen worden gezet, waardoor mensen een veel betere levensverwachting hebben! Met alle giften kunnen we écht vooruit. En die pijnjes, die ben je snel vergeten wanneer je in het indrukwekkende Olympisch Stadion over de finish loopt en van daaruit naar het Frans Otten Stadion strompelt. Want 'de koek en zopie' staan er klaar, stoere verhalen worden gedeeld en er is een ruime kleedkamer om een warme douche te nemen voordat je naar huis gaat. Dat is pas gastvrijheid!"

Marieke Schutte

Eén plus één wordt drie in de oncologie

De eerste handtekeningen zijn in 2016 gezet, maar begin 2017 werd met een 'retraite' in Noordwijkerhout een nog veel grotere psychologische stap gezet. "In totaal vierhonderd medewerkers van de twee oncologische centra lieten daar zien welke energie de alliantie tussen VUmc en AMC los zou kunnen maken", vertellen de twee enthousiaste wetenschappelijk directeuren, prof. dr. Henk Verheul van VUmc en prof. dr. Jan Paul Medema van AMC.

Gezamenlijke creativiteit

"Die vierhonderd collega's, dat was nota bene nog maar de helft van het totale aantal medewerkers van onze onderzoekscentra. Maar de gezamenlijke energie en creativiteit was nu al enorm", zegt medisch oncoloog Verheul. "Er was echt niets te merken van het archaïsche wetenschappelijke principe dat we elkaar op het gebied van publicaties en onderzoeksprojecten nog zouden willen beconcurreren."

Dat vindt ook zijn collega, experimenteel oncoloog Medema. "Die zogenaamde race van 'publish or perish' bestaat natuurlijk nog wel, maar wordt tussen onze centra versterkt met een veel mooiere alliteratie: het 'potential to publish' wordt alleen maar groter door de samenwerking."

Samenwerken met de handrem erop

Ondanks de enorme wil om samen te werken, moeten de beide oncologische centra voorlopig nog wel de handrem op de alliantie houden. "Voor een leek mag het misschien heel logisch klinken dat twee universitair medische centra in één stad gaan samenwerken op het gebied van zorg en onderzoek. Toch kijkt de Autoriteit Consument en Markt, de ACM, hier nog heel zorgvuldig naar", benadrukt Medema. "En dat is natuurlijk volkomen terecht. Een groot deel van de fusies in de zorg loopt minder goed af dan gehoopt, dus dan is deze grootste samensmelting in de Nederlandse zorg ooit niet iets wat je op een achternamiddag even regelt."

Seminars

Waar de samenwerking in 2016 vooral op papier vorm heeft gekregen, wordt zij in 2017 al steeds concreter. Verheul: "Sinds

dit jaar organiseren we bijvoorbeeld wekelijkse seminars. Onderzoekers komen dan per thema bij elkaar om ideeën uit te wisselen."

Die seminars worden afwisselend in VUmc en AMC gehouden. Medema: "Een afstand van acht kilometer is natuurlijk niet heel veel, maar logistiek is het wel erg onhandig. Op termijn willen we dan ook, zodra de goedkeuring van de ACM binnen is, op één locatie aan de De Boelelaan gaan zitten."

Het nieuw te vormen Cancer Center Amsterdam zal dan onder andere volop kunnen profiteren van het Imaging Center, waar alle denkbare beeldvorming wordt samengebracht onder één dak dat nu wordt gebouwd. "Maar de eerlijkheid gebiedt te zeggen dat we nog veel meer ambities hebben op facilitair gebied", lacht Verheul. "We hebben dus al bijna weer uitbreidingsplannen nog vóór de toestemming van de ACM binnen is en de eerste paal is geslagen."

Betere diagnostiek

Een van de concrete onderzoeksgebieden waar Verheul veel van de samenwerking verwacht is de verbeterde diagnostiek. "We werken gezamenlijk aan het Liquid Biopsy Center. Binnen dat project zoeken we naar signalen die we niet uit de traditionele biopten kunnen halen, maar die we vanuit het bloed kunnen oppikken om de verschillende kankersoorten beter, sneller en nauwkeuriger te kunnen diagnosticeren", zegt Verheul. "Daarvoor is het ook nodig om goede faciliteiten te creëren in de genomics en de proteomics; dit is het onderzoek op het gebied van de genen en de eiwitten. We merken nu al dat dit onderzoek in een stroomversnelling is gekomen door de samenwerking tussen de beide centra."

"Ook op de andere onderzoeksgebieden biedt samenwerking eigenlijk alleen maar voordelen", beaamt Medema. "Door de twee centra samen te voegen ontstaat een enorm potentieel - niet alleen in denkkraft, maar ook in aantallen patiënten die aan een onderzoek mee zouden kunnen doen. Het werk van de onderzoekers zal daardoor merkbaar makkelijker worden."

Betere zorg

De beide wetenschappelijk directeuren benadrukken dat, boven al die voordelen voor het onderzoek, vooral de zorg zal profiteren van de alliantie. Verheul: "Voor bijzondere vormen van kanker ligt dat voor de hand. Als er maar weinig patiënten zijn met

een bepaalde aandoening, is het veel beter om de krachten te bundelen. Maar ook patiënten met de vaker voorkomende vormen van kanker zullen profiteren van de gezamenlijke denkkraft die samenwerkende centra los kunnen maken."

Henk Verheul en Jan Paul Medema

Financieel jaaroverzicht 2016

BALANS PER 31 DECEMBER 2016

(na resultaatbestemming)

	2016	2015
(x € 1.000)		
ACTIVA		
Financiële vaste activa		
Meerjarige toezegging	443	567
vlottende activa		
Vorderingen/overlopende activa:		
Meerjarige toezeggingen	337	305
Kortlopende vordering Loterij	312	356
Overige vorderingen en overlopende activa	118	152
	767	813
Effecten	12.398	25.905
Liquide middelen	16.975	2.742
Totaal activa	30.583	30.027

	2016	2015
PASSIVA		
Reserves en fondsen		
Reserves:		
Algemene reserve	16.604	17.417
Continuïteitsreserve	905	905
Fondsen:		
Bestemmingsfondsen	4.478	3.642
	21.987	21.964
Langlopende schulden		
Langlopende projecten	5.511	5.173
Leningen o/g	145	160
	5.656	5.333
Kortlopende schulden		
Kortlopende projecten	2.755	2.586
Overige schulden en overlopende passiva	185	144
	2.940	2.730
Totaal passiva	30.583	30.027

Algemeen

Het financiële jaaroverzicht is een samenvatting van de op 30 mei 2017 vastgestelde jaarrekening. De jaarrekening 2016 is op 9 juni 2017 voorzien van een goedkeurende controleverklaring van Deloitte Accountants B.V.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva alsmede bepaling van het resultaat

De waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij de betreffende balanspost anders vermeld worden activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde. Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop deze betrekking hebben. Baten worden slechts opgenomen op het moment dat deze zijn toegezegd dan wel zijn ontvangen. Verplichtingen en mogelijke verliezen, die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien deze voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn. De jaarrekening is opgesteld overeenkomstig de bepalingen opgenomen in RJ 650. Alle in de jaarrekening vermelde bedragen zijn op duizendvoud afgeronde bedragen. Er zijn geen investeringen in materiële vaste activa gedaan om de operationele activiteiten uit te voeren. De beleggingen en liquiditeiten dienen ter afdekking van de lang- en kortlopende verplichtingen alsmede als belegging voor nog niet bestede gelden.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

Meerjarige toezeggingen

De meerjarige toezeggingen betreffen het saldo van de nog te ontvangen toezeggingen, waarvan de betaling in meerdere jaren plaatsvindt. Het voor het komende jaar te ontvangen bedrag is gerubriceerd onder vlottende activa als kortlopende vordering. Indien noodzakelijk wordt een voorziening voor oninbare toezeggingen gevormd.

Beleggingen

De beleggingen worden gewaardeerd op basis van de beurskoersen per 31 december van het boekjaar. Indien wordt belegd in niet op een officiële beurs genoteerde effecten wordt de waarde vastgesteld aan de hand van beschikbare financiële informatie zoals jaarrekeningen of zorgvuldige calculaties conform daartoe geldende internationale standaards. Financiële instrumenten worden gewaardeerd tegen marktwaarde. Indien in participaties van beleggingsfondsen wordt belegd zijn de kosten van de beleggingsfondsen verwerkt in de intrinsieke waarde van de beleggingsfondsen.

Reserves

Ingehouden resultaten die nog niet aan projecten zijn toegezegd worden verantwoord in de reserves.

Continuïteitsreserve

Via de bestemming van het resultaat is vermogen geseponneerd om, in het geval geen baten meer worden ontvangen, de toegezegde financiering van de projecten te kunnen afwickelen. Het niveau van de voorziening is bepaald op 4 jaar (voorheen 5 jaar) apparaatskosten.

Bestemmingsfondsen

De van donateurs ontvangen donaties met een aangegeven bestemming, waarvoor de stichting nog geen verplichting met VUmc is aangegaan, worden verantwoord in de Bestemmingsfondsen.

Langlopende schulden inzake projecten

De aangegane verplichtingen inzake te financieren projecten worden afzonderlijk verantwoord onder het balanshoofd Langlopende schulden inzake projecten. Op basis van de in het boekjaar ontvangen en betaalde facturen wordt de besteding van de projectgelden in mindering gebracht op de langlopende schulden inzake projecten. Het saldo betreft het bedrag van de nog te besteden projectgelden resp. de nog daarvoor in komende jaren te ontvangen verzoeken tot betaling van giften. Het in komende jaren verwachte te betalen bedrag aan kortlopende schulden wordt onder kortlopende schulden verantwoord.

Grondslagen voor de bepaling van het resultaat

Baten uit eigen fondsenwerving

De meerjarige toezeggingen uit hoofde van donaties, giften en schenkingen/legaten - verantwoord onder baten uit eigen fondswerving - worden voor het totaal toegezegde bedrag verantwoord in het jaar van toezegging. Eenmalige donaties, giften en schenkingen/legaten worden onder baten uit eigen fondswerving verantwoord in het jaar van ontvangst.

Baten uit acties van derden

De opbrengsten uit de VriendenLoterij worden, zolang er door het bestuur nog geen definitieve bestemming voor is vastgesteld, als baten uit acties van derden verantwoord. Baten uit acties van derden worden verantwoord ofwel in de periode waarin de actie wordt uitgevoerd ofwel in de periode waarop de bate betrekking heeft.

Baten uit beleggingen

Dividenden worden verantwoord in het jaar van ontvangst, rente in de periode waarop zij betrekking heeft. Waardeverschillen tussen balanswaarden primo en ultimo boekjaar worden ten gunste of ten laste van de staat van baten en lasten gebracht als ongerealiseerd koersresultaat. In geval van verkoop wordt het verschil tussen verkoopopbrengst en de laatst vastgestelde boekwaarde ten gunste of ten laste van de staat van baten en lasten gebracht als gerealiseerd beleggingsresultaat.

Deloitte Accountants B.V.

Voor identificatiedoeleinden.

Behorend bij controleverklaring

d.d. 13 juni 2017

STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2016:

	Werkelijk 2016	Begroting 2016	Werkelijk 2015
	(x € 1.000)	(x € 1.000)	(x € 1.000)
Baten			
Baten uit:			
- eigen fondswerving	1.255	1.500	1.586
- acties van derden	1.328	1.250	1.518
Financiële baten en lasten:			
- beleggingen	556	P.M.	2.260
- rentebaten	47	50	45
Som der Baten	3.186	2.800	5.409
Lasten			
Besteed aan doelstellingen			
Onderzoeksprojecten	2.805	2.300	1.406
Medische apparatuur	-	P.M.	3.936
	2.805	2.300	5.342
Werving baten			
eigen fondswerving	117	116	117
acties derden	-	125	-
beleggingen	19	34	31
	136	275	148
Kosten beheer en administratie	222	180	154
Som der lasten	3.163	2.755	5.644
Resultaat	23	45	- 235
Toevoeging / onttrekking aan:			
Algemene reserve	- 813		- 1.347
Continuïteitsreserve	0		0
Bestemmingsfondsen	836		1.112
	23		- 235

Rentebaten

Rentebaten over deposito's worden verantwoord in de periode waarop zij betrekking hebben. Er wordt geen rente toegerekend aan voor een speciaal doel ontvangen donaties, omdat voor de specifieke doelen vaste bedragen worden toegezegd.

Besteed aan doelstellingen

De in het boekjaar bij bestuursbesluit toegekende gelden voor goedgekeurde projecten voor Research en Medische apparatuur worden ingeval dit een vast toegezegd bedrag is, direct als besteding in de staat van baten en lasten verantwoord. De werkelijk in een boekjaar bestede bedragen worden in mindering gebracht op langlopende en kortlopende schulden inzake projecten.

Vennootschapsbelasting

De stichting is vrijgesteld van vennootschapsbelasting.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de Raad van Afgevaardigden van stichting van stichting VUmc CCA

Ons oordeel

De samengevatte jaarrekening 2016 (hierna 'de samengevatte jaarrekening') van stichting VUmc CCA te Amsterdam is ontleend aan de gecontroleerde jaarrekening 2016 van stichting VUmc CCA. Naar ons oordeel is de bijgesloten samengevatte jaarrekening in alle van materieel zijnde aspecten consistent met de gecontroleerde jaarrekening 2016 van stichting VUmc CCA op basis van de grondslagen zoals beschreven in de toelichting van de samengevatte jaarrekening.

Samengevatte jaarrekening

De samengevatte jaarrekening bevat niet alle toelichtingen die zijn vereist op basis van de Richtlijn voor de Jaarverslaggeving 650 Fondsenwervende instellingen. Het kennismaken van

de samengevatte jaarrekening en onze verklaring daarbij kan derhalve niet in de plaats treden van het kennismaken van de gecontroleerde jaarrekening van stichting VUmc CCA en onze controleverklaring daarbij. De samengevatte jaarrekening en de gecontroleerde jaarrekening bevatten geen weergave van gebeurtenissen die hebben plaatsgevonden sinds de datum van onze controleverklaring van 9 juni 2017.

De gecontroleerde jaarrekening en onze controleverklaring daarbij

Wij hebben een goedkeurend oordeel verstrekt bij de gecontroleerde jaarrekening 2016 van stichting VUmc CCA in onze controleverklaring van 9 juni 2017.

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van commissarissen voor de samengevatte jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de samengevatte jaarrekening op basis van de grondslagen zoals beschreven in de toelichting op de samengevatte jaarrekening. Het toezichhoudend orgaan is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de stichting.

Onze verantwoordelijkheden

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel of de samengevatte jaarrekening in alle van materieel belang zijnde aspecten consistent is met de gecontroleerde jaarrekening op basis van onze werkzaamheden, uitgevoerd in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse Standaard 810 'Opdrachten om te rapporteren betreffende samengevatte financiële overzichten'.

Amsterdam, 13 juni 2017, Deloitte Accountants B.V.

Was getekend: drs. M.G.W. Quaedvlieg RA AA MBA

Deloitte Accountants B.V.

Voor identificatiedoeleinden.

Behorend bij controleverklaring

d.d. 13 juni 2017

SAMEN
VERBINDEN

Colofon

Eindredactie

Geert Kazemier en Marianne Los

Interviews en tekstbijdragen

Monique Bottinga, Rob Buijter, Joke van Diemen,
Maarten Regtuit en Geneviève Verberk

Beeld en foto's

Mark van den Brink en Unmask Photography

Met dank aan:

Vormgeving & Productie

AIM Action in Marketing, Badhoevedorp

Drukwerk

Drukkerij Schuttersmagazijn
onderdeel van de SMG, Groep Hasselt

Verzending

TTC, Alkmaar

Correspondentieadres

Stichting VUmc CCA Telefoon: 020 444 1058
Postbus 7057 (PK 5 Z 166) cca@VUmc.nl
1007 MB Amsterdam www.VUmc.nl/steunca

Het vastgestelde jaarbericht 2016 ligt ter inzage ten kantore van de stichting. Tevens is een jaaroverzicht van de diverse onderzoeksresultaten beschikbaar.

Stichting VUmc CCA is fiscaal als een Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI) onder nummer 22716 geregistreerd. Onder nummer 34203694 is de stichting ingeschreven bij de Kamer van Koophandel te Amsterdam.

IBAN: NL 69ABNA0445040459
t.n.v. stichting VUmc CCA

Stichting VUmc Cancer Center Amsterdam

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 13 juni 2017